

Heemkunde-Kring

Amalia van Solms

WAT WIL DE HEEMKUNDE-KRING ?

Zich bezig houden met het erfgoed van onze gemeenten,
met de bedoeling

-onze kennis ervan te vergroten

-het waardevolle uit vroegere tijden te beschermen / behouden

-onze verbondenheid met het verleden te beleven

-de verzamelde gegevens vast te leggen voor de toekomst

-de belangstelling voor het heem zo breed mogelijk te wekken

VOORWOORD

Na vele onderhandelingen met de gemeenten Baarle-Hertog en Baarle-Nassau is onze huisvesting een feit. Het huurcontract is op 30 december 1988 door ons ondertekend. De schoonmaakwerkzaamheden waren intussen al opgestart. Elke zaterdag werden door diverse leden de handen uit de mouwen gestoken. Met veel enthousiasme werd er gewerkt en de resultaten mogen er dan ook zijn. Het is bijna niet te geloven zo netjes als het er nu van binnen uit ziet. Wij zijn echter nog niet klaar en ook nu blijkt dat de laatste loodjes het zwaarst wegen. Maar met vereende krachten zullen wij dit karwei zeker klaren. Door de schoonmaakwerkzaamheden stonden de activiteiten jammer genoeg op een laag pitje. Wij hopen dat u hier begrip voor op wilt brengen.

De algemene ledenvergadering wordt gehouden op 27 april a.s. Wij hopen veel van onze leden te ontmoeten om gezamenlijk over onze vereniging te discussiëren. Maak van deze mogelijkheid gebruik en kom dus naar de algemene ledenvergadering. U bent van harte welkom!

A. Jacobs
voorzitter

ARCHIVARIA

Regelmatig wordt ons archief uitgebreid met werken die voor een beter verstaan van onze geschiedenis en van ons heem van belang kunnen zijn.

Binnenkort zullen ze voor onze leden ook gemakkelijker toegankelijk zijn, omdat ze dan een plaats gekregen hebben in ons nieuwe heemhuis. We hopen daarmee dan velen van u een dienst te bewijzen.

Hieronder wat informatie over de jongste aanwinsten:

* Een nieuwe serie boekjes is op de markt gekomen om de beoefening van regionaal historisch onderzoek te stimuleren. Wij beschikken over de eerste twee deeltjes:

H. VAN KOOLBERGEN. Materiële cultuur, huisraad, kleding en bedrijfsgeredeedschap.

H. A. DIEDERIKS e. a. Strafrecht en criminaliteit. In deze cahiers van ongeveer 50 pagina's ligt de nadruk op een bespreking van de archiefbronnen en op de wijze waarop dit materiaal voor historisch onderzoek kan worden gebruikt.

* Stichting Brabants Heem is, samen met de Katholieke Universiteit Brabant een 'Leergang Volkskunde' gestart.

In 1987 werd in dat kader een eerste serie lezingen verzorgd. De teksten (over volkskunde, volksgeneeskunde, volksliederen en omgaan met de dood) zijn nu in druk verschenen onder de titel 'Volkscultuur in Brabant'.

* Hoe leefde "ons moeder" toen zij jong was, toen zij nog "ons Jet" werd genoemd? Hoe werd zij opgevoed en hoe voedde zij later haar kinderen weer op? Welke werkzaamheden verrichtte zij in huis, het gezin, het bedrijf en de fabriek? Daarover gaat het in het boek (168 p) : M. GREVER, A. VAN DER VEEN (redactie). Bij ons moeder en ons Jet. Brabantse vrouwen in de 19de en 20ste eeuw.

* In de serie 'Cultuurhistorische Inventarisatie Noord-Brabant' is in 1986 ook een rapport gereedgekomen over de gemeente Baarle-Nassau en Baarle-Hertog. het geeft een overzicht van de waardevolle nederzettingen, gebouwen en groenelementen in onze tweelinggemeente. Foto's en Kaarten vormen de onmisbare illustratie bij de tekst.

* De stichting Historisch Boerderij-onderzoek bestudeert de boerderijtypen in Nederland aan de hand van zo volledig mogelijke documentatie, zoals opmetingen, afbeeldingen en beschrijvingen, om deze vervolgens zo nauwkeurig mogelijk te kunnen vastleggen.

Vorig jaar heeft de stichting de map 'Landelijke Bouwkunst Noord-Brabant' laten verschijnen.

Na een globaal overzicht van de boerderij-ontwikkeling in onze provincie geven foto's, tekeningen en plattegronden een goed beeld van de verschillende vormen en constructies. Eén van de behandelde boerderijen is die van Sjoke Jansen op Grazen in Chaam (gem. Nieuw-Ginneken).

* Van de heemkundige kring 'Marcblas' schaften we aan: Twee eeuwen gemeenteschool Merksplas.

* Van de heemkundige kring 'De vlierbes' uit Beerse en Vlimmeren kwamen de jaarboeken 1984 en 1988 in ons bezit.

BUURTAVOND, 26 JANUARI 1989

't Was er druk in 'De Lindeboom'. Boven verwachting, zo druk. De tussenwand moest open om de ongeveer 100 aanwezigen een plaats te bezorgen.

Na afloop -tegen half 12!- hoorden we: "Het was gezellig", "Maak mij maar lid" en "Dé motte nog us doen".

Ze hadden gelijk: het was hardstikke gezellig en we zullen zeker nog eens zoiets doen.

Je blijft wel zitten met bepaalde vragen, zoals: Wat boeit mensen zo in verhalen over vroeger? En: Komen ouderen en jongeren naar zo'n avond met dezelfde bedoeling?

En: Is het behalve gezellig, ook verstandig en waardevol om het verleden op deze manier te laten herleven?

Ieder zal op deze vragen zo zijn eigen antwoorden geven. Maar de enthousiaste reacties van vele aanwezigen hebben er ons wel van overtuigd dat het goed is dat er een vervolg op komt.

Hoe? In welke vorm?

Daarin laten we onze leden graag meebeslissen.

Tijdens deze eerste buurtavond kwam er een veelheid van onderwerpen aan de orde.

Moeten we een volgende keer één of twee thema's bij de horens nemen, bijvoorbeeld: de Kerk, het boerenleven, de oorlog?

We hadden nu afwisselend vertellers en filmpjes (voorzien van commentaar). Is dat een goede formule?

Zo ja: wie heeft er nog films over vroeger? Of dia's misschien? Of echt oude foto's?

Maar misschien is er ook wel iemand die bepaalde ervaringen of herinneringen voor zichzelf heeft vastgelegd, in een soort dagboekje of zo?

En wie weet heeft een van onze leden (of bekenden van hen) een aardige verzameling oude gereedschappen, ambachtswerktuigen of iets dergelijks.

Ik bedoel maar: er zijn meer dan genoeg mogelijkheden om op een avond "die (goeie?) ouwe tijd" te laten herleven. Maar dat kunnen we niet alleen; daarvoor is ook de inbreng van anderen nodig!

Daarom zijn we de mensen die "ja" zeiden toen we vroegen of ze wilden meewerken aan onze eerste buurtavond ook zo erkentelijk. Zij hebben in feite deze avond tot zo'n succes gemaakt.

Daarom :

Jef van den Brandt
Sjaan van den Burg-Ermes
An Gulickx-Koks
Charel Jacobs
Fons Keustermans
Frans Remeijssen
Nellis Verschueren
Fons Willemsen

nogmaals enorm bedankt!

ALGEMENE LEDENVERGADERING

Uitnodiging voor de Algemene Ledenvergadering op
27 april a. s. te 20.00 uur in 'De Lindeboom'.

Agenda

1. Opening
2. Notulen Alg. Ledenvergadering d. d. 7/1/1988
3. Verslag verenigingsactiviteiten 1988
4. Verslag penningmeester
5. Verslag Kascommissie
6. Contributie 1989
7. Bestuursverkiezingen:
 aftredend volgens rooster:
 Ad Jacobs herkiesbaar als voorzitter
 Jos Jansen herkiesbaar
 Ineke Van Strijp herkiesbaar
 tussentijds aftredend:
 Maria Voeten niet herkiesbaar

Door het bestuur worden de volgende leden
voorgedragen voor een bestuursfunctie t. w.

Anton Van Tuijl

Nicole Ragas-Joosen

Kandidaat-bestuursleden kunnen zich melden bij
het secretariaat, uiterlijk tot de aanvang van
de vergadering

8. Benoeming Kascommissie 1989
 9. Programma 1989
 10. Rondvraag
 11. Sluiting
- Na de ledenvergadering kan men een bezoek
brengen aan ons 'heemhuis'.

HONDERD LEDEN

Steeds meer mensen geven blijk van hun interesse voor heemkunde en voor de heemkundekring 'Amalia van Solms'. Deze conclusie kunnen wij trekken uit het steeds stijgende aantal leden van de kring.

Dit jaar meldden zich reeds verschillende nieuwe leden. Ook het aantal familielidmaatschappen (beschouwd als twee leden) steeg aanzienlijk.

Het gevolg is dat we de piek van honderd (=100) leden naderen. Het zou geweldig zijn als de kring weldra haar honderste lid met een attentie kan bedenken.

Iedereen die geïnteresseerd is in de werking van de heemkundekring of diegenen die de kring gewoonweg willen ondersteunen, kunnen zich door storting van het lidgeld opgeven als nieuw lid.
Het lidgeld bedraagt FL. 25,- of 450 BF ;
familielidmaatschap: FL. 40,- of 720 BF ;
jeugdleden t/m 16 jaar FL. 5,- of 90 BF.

U kan het lidgeld storten op :

rek. Rabo-bank 10.38.94.969

rek Kredietbank 418-1014691-23

Leden die hun contributie en/of hun abonnementsgeld nog niet overgemaakt hebben, willen wij hierbij vriendelijk verzoeken om dit alsnog te doen.

PROVINCIALE PRIJS
VOOR GESCHIEDENIS EN VOLKSKUNDE
1988

De provinciale prijs voor geschiedenis en volkskunde 1988 voor een onuitgegeven werk over de provincie Antwerpen werd gedeeld toegekend aan Josée Slegers uit Weelde, voor haar licentiaatsverhandeling De spoorlijn Turnhout-Tilburg (1876-1914). De geschiedenis van het 'Bels lijntje'.

Haar interesse richt zich vooral naar de sociaal-economische geschiedenis, in het bijzonder de ontwikkeling van de verkeersinfrastructuur en de gevolgen hiervan op de leefgemeenschap. Deze interesse resulteerde in een verhandeling waarin zij één facet, namelijk de spoorlijn Turnhout-Tilburg in al zijn facetten bespreekt.

De reden van uitverkiezing werd als volgt omschreven:

"Het moet geen sinecure geweest zijn om dit werk van specialistische signatuur te schrijven. De studie is de neerslag van talrijke, minutieus onderzochte bronnen. Niet alleen beperkt de auteur zich tot de historiek van de grensoverschrijdende spoorweg, maar zij weidt ook uit over de achtergronden, de Belgisch-Nederlandse rivaliteiten, de invloed van de spoorverbinding op de mens en z'n milieu, op de nederzetting, de industrie en de handel. Tabellen, kaarten en schetsen geven deze bijdrage die met het epitheton 'grondig' moet gekwalificeerd worden, meer formaat".

VROEGER-/- NU

BIBLIOTHEEK

In de openbare bibliotheek is een aparte hoek ingericht met gemeentelijke en provinciale informatie.

Hier zijn alle BOEKEN terug te vinden die informatie bevatten m. b. t. de provincies Noord-Brabant en Antwerpen én m. b. t. Baarle e. o.

Enkel voorbeelden:

- F. A. BREKELMANS. De Belgische enclaves in Nederland.
- Noordbrabants historisch jaarboek 1989
- A. ISING. Brabantse schuttersgilden vroeger en nu.
- S. DIJKHUIZEN. Kijk op het groene Noord-Brabant.
- J. VERMEULEN. De provincie Antwerpen.
- VAN CAUWENBERGH. Gids voor Antwerpen.

In deze hoek zijn naast boeken ook andere informatie materialen te vinden:

TIJDSCHRIFTEN

- o. a. Brabantia
- Brabants Heem
- Brabant natuurlijk
- Taxandria nieuws
- Toer is mee

BRABANTDOCUMENTATIE

Dit is een verzameling hangmappen, waarin, per onderwerp, Kopieën uit Brabantse dagbladen zijn opgenomen. De nadruk ligt hierbij op de actualiteit. Toepasselijke onderwerpen zijn o. m. : archeologie, folklore, heemkunde, musea, streekarchieven.

INFORMATIE GEMEENTE NASSAU EN GEMEENTE HERTOG

De gemeenteraadstukken liggen in de bibliotheek ter inzage. Ook andere zaken m. b. t. beide gemeenten zijn hier terug te vinden.

OVERIGE INFORMATIE

Incidentele uitgaven, folders, brochures, losse informatie van de provincies

Tenslotte nog een nieuwe interessante ontwikkeling:

Sinds 1/1/1989 is de bibliotheek aangesloten op de databank van de Provincie Noord-Brabant. Dit gebeurt in het kader van het Brabants Informatieproject (BIP): een experiment, waaraan alle openbare bibliotheken van Noord-Brabant meedoen, om te bekijken of het mogelijk is m. b. v. de computer allerlei informatie op te vragen.

Het is dus nu mogelijk allerlei (actuele) zaken betreffende Noord-Brabant via de computer te raadplegen. Onderwerpen zijn o. m. : openbare besluitenlijst van Gedeputeerde Staten, vergaderdata, namen en adressen e. d., beschikbare nota's van de Provincie.

Dit nieuwe medium kan in de nabije toekomst nog interessanter worden voor een heemkunderkring. De bedoeling is nl. dat dit jaar nog de catalogus van de BRABANTICA-COLLECTIE van Kath. Universiteit Brabant te raadplegen is. Dit betekent dat het in de Baarlese bibliotheek mogelijk wordt, te bekijken welke informatie de KUB heeft op het gebied van Brabant.

Indien u belangstelling heeft om eens m. b. v. de computer informatie te zoeken: de bibliothecaris zal u graag behulpzaam zijn.

ARCHIEF BAARLE-NASSAU

Archivaris Zom is aanwezig in het gemeentearchief van Baarle-Nassau op de onderstaande data, telkens van 10.00 tot 16.30 uur.
Zoals gewoonlijk vallen deze data op maandag en dinsdag.

17 en 18 april
15 en 16 mei
12 en 13 juni
17 en 18 juli
7 en 8 augustus
4 en 5 september
2 en 3 oktober
30 en 31 oktober
27 en 28 november

HEEMKALENDER 1989

Hierbij wil het bestuur allen danken die het mogelijk hebben gemaakt dat de verkoop van de heemkalender 1989 zo'n succes is geworden.
In totaal werden er 1293 kalenders verkocht.

WAT DOET DE HEEMKUNDE-KRING ?

Zij organiseert verschillende activiteiten voor elk wat wils.

Voor de licht-geïnteresseerden o. a. :

- lezingen en voordrachten
- oude films over onze dorpen
- excursies
- natuurwandelingen

Voor de meer actieve leden ook WERKGROEPEN,
die zich met één bepaald aspect bezighouden.

Op dit moment zijn er de werkgroepen

- archiefonderzoek
- mondelinge geschiedenis
- Kunst
- spoor- en wegennet
- bijzondere gebouwen
- landschap
- prehistorie
- Ulicoten

maar ook andere werkgroepen zijn mogelijk,
afhankelijk van de interesse van de leden.

[//]
| CONTACT ADRESSEN |
[//]

BAARLE : M. Voeten-Wouters
Sporpad 8
5111 BW Baarle-Nassau
tel. 04257-8133

ULICOTEN : J. Geerts
Bosstraat 5
5113 BR Ulicoten
tel. 04249-339

ZONDEREIGEN : M. Versmissen
Zondereigen 46
2338 Baarle-Hertog
tel. 014/ 63 34 41

CASTELRE : M. Hurks
Stoep Stede 2
5114 AC Castelré
tel. 04253-9719